

РОЗВИТОК ПОРІВНЯЛЬНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ПЕДАГОГІКИ У КОНТЕКСТІ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ТА ІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

<https://doi.org/10.37472/2707-305X-2021-3-2-17-14>

АВШЕНЮК Наталія Миколаївна

доктор педагогічних наук, старший науковий співробітник, завідувач відділу зарубіжних систем педагогічної освіти і освіти дорослих Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна Національної академії педагогічних наук України, м. Київ, Україна

Наталія Михайлівна БІДЮК

доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри іншомовної освіти і міжкультурної комунікації Хмельницького національного університету, м. Хмельницький, Україна

Анотація. З 2012 р. в Центрі порівняльної професійної педагогіки Хмельницького національного університету та Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна Національної академії педагогічних наук України проводиться Міжнародний науково-методологічний семінар «Розвиток порівняльної професійної педагогіки у контексті глобалізаційних та інтеграційних процесів» у співпраці з кафедрою ЮНЕСКО «Неперервна професійна освіта XXI століття» НАПН України. Семінар є циклічним заходом, що виконує роль дієвої платформи для обміну та обговорення результатів наукових педагогічних розвідок у компаративістичному вимірі. Його мета полягає у сприянні розвитку порівняльної професійної педагогіки як наукової галузі та навчальної дисципліни в Україні. До участі у міжнародному семінарі систематично залучаються представники вищої освіти України і зарубіжжя, зокрема Польщі, Німеччини, США.

Ключові слова: порівняльна професійна педагогіка; компаративні педагогічні дослідження; інтернет-семінар; глобалізаційні й інтеграційні процеси в освіті.

25 жовтня 2011 р. на підставі Угоди про співробітництво між Інститутом педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна Національної академії педагогічних наук України та Хмельницьким національним університетом створено (на громадських засадах) Центр порівняльної професійної педагогіки з метою пошуку шляхів науково-методичного забезпечення розвитку професійної освіти і освіти дорослих на основі здійснення наукових порівняльно-педагогічних досліджень та впровадження їх у практику роботи закладів

освіти різних рівнів акредитації, органів державної влади та управління, а також наукових установ. Центр є об'єднанням дослідників, які займаються порівняльним аналізом сучасних систем професійно-педагогічної освіти і освіти дорослих, вивчають і рекомендують для впровадження нові ідеї та практичні доробки зарубіжних учених та наукових шкіл; налагоджують міжнародні зв'язки з освітніми установами з питань розвитку педагогічної освіти, професійної педагогіки та освіти дорослих.

Задля залучення вітчизняних і зарубіжних дослідників до обговорення методології порівняльних досліджень, умов їх ефективності й результативності на базі Центру уже десятий рік поспіль проводиться *Міжнародний науково-методологічний семінар «Розвиток порівняльної професійної педагогіки у контексті глобалізаційних та інтеграційних процесів»* (далі — семінар) у співпраці з кафедрою ЮНЕСКО «Неперервна професійна освіта XXI століття» НАПН України. Семінар є циклічним заходом, що з 2012 р. виконує роль дієвої платформи для обміну результатами наукових розвідок та обговорення їх у компаративістичному вимірі. Його мета полягає у сприянні розвитку порівняльної професійної педагогіки як наукової галузі та навчальної дисципліни в Україні, оскільки до участі в міжнародному семінарі систематично залучаються представники вищої школи України і зарубіжжя, зокрема Великої Британії, Польщі, Німеччини, США, Канади, Китаю та ін.

Почесним головою оргкомітету семінару є *Н.Г. Ничкало* — доктор педагогічних наук, професор, дійсний член (академік) НАПН України, академік-секретар Відділення професійної освіти і освіти дорослих НАПН України. Співголовами оргкомітету, які модерують семінар, є *Н.М. Бідюк* — доктор педагогічних наук, професор, завідувач

кафедри іншомовної освіти і міжкультурної комунікації Хмельницького національного університету та *Н.М. Авшенюк* — доктор педагогічних наук, старший науковий співробітник, завідувач відділу зарубіжних систем педагогічної освіти і освіти дорослих Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України, член Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти.

За роки проведення семінару наукові та науково-педагогічні працівники розглядали актуальні проблеми за такими *напрямами*:

1. Особливості розроблення і впровадження спільних навчальних програм закладів вищої освіти в умовах формування загальноєвропейського освітнього простору.
2. Організаційно-педагогічні засади професійної підготовки фахівців: порівняльний аспект.
3. Удосконалення іншомовної підготовки науково-педагогічного персоналу в контексті європейських орієнтирів.
4. Тенденції професійного розвитку фахівців у світовому освітньому просторі.
5. Сучасні педагогічні інновації в освітніх системах різних країн.
6. Соціальне партнерство як спільна відповідальність держави й громади за якість професійної освіти й освіти дорослих.
7. Нові форми підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників в умовах формування загальноєвропейського освітнього простору.
8. Запровадження прогресивних ідей зарубіжного досвіду щодо методики навчання іноземної мови у контексті становлення та розвитку Нової української школи.
9. Стратегії міжкультурної комунікації в освіті.
10. Забезпечення якості професійної підготовки педагогічного персоналу у зарубіжних країнах.
11. Сучасні підходи до навчання іноземних мов і культур.

12. Порівняльна професійна педагогіка та крос-культурні діалоги.

13. Методи демократичної освіти дорослих у світовому освітньому просторі.

14. Педагогічний персонал для освіти дорослих: підготовка і професійний розвиток у зарубіжних країнах.

Організатори семінару завжди урізноманітнюють форми його проведення, зокрема:

- у 2017 р. реалізовано коворкінг «Тенденції професійного розвитку вчителів у зарубіжних країнах» (Н.М. Авшенюк, Л.М. Дяченко, К.В. Котун, М.М. Марусинець, Н.О. Постригач, О.В. Сулима);

- у 2018-2019 рр. активізовано панельні дискусії за темами: «Професійний розвиток особистості в умовах євроінтеграційних процесів» (Н.Г. Ничкало), «Дуальне навчання як форма професійної освіти: зарубіжні виміри» (Р.С. Гуревич — доктор педагогічних наук, професор, дійсний член (академік) НАПН України, директор Інституту магістратури, аспірантури, докторантури Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського), «Неформальна освіта. Сертифікація вчителів у зарубіжному досвіді» (Н.М. Бідюк);

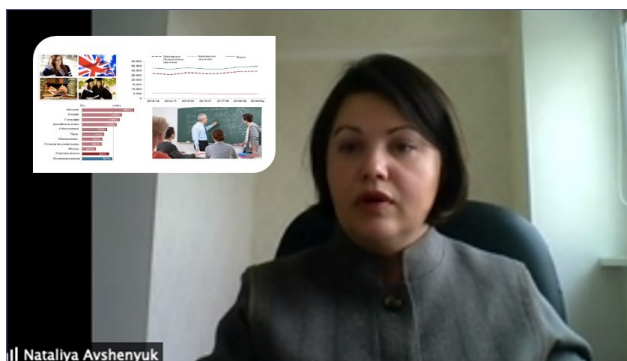
- у 2019-2020 рр. започатковано педагогічні майстерні та тренінги для підвищення кваліфікації та професійного розвитку вчителів і викладачів іноземної мови (О.М. Дорофєєва, Л.В. Садовець, О.О. Комочкова), вебінари з обміну досвідом з мовними школами України, США, Канади (ILAC, CLLC, English School of Canada) (Н.М. Бідюк, О.М. Дорофєєва, О.О. Комочкова, О.В. Мартинюк), виставки українських і зарубіжних навчально-методичних та наукових видань.

На виконання загальнонаціональних обмежувальних заходів, зумовлених епідеміологічною ситуацією, та з урахуванням рекомендацій міжнародних організацій, зокрема ЮНЕСКО та Організації економічного співробітництва та розвитку, щодо здійснення навчальної й наукової діяльності закладів освіти у дистанційному форматі, 2020 та 2021 рр. формою проведення обрано інтернет-семінар.

У 2021 р. тематика інтернет-семінару формувалася в межах наукового дослідження відділу зарубіжних систем педагогічної освіти і освіти дорослих Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України «Теорія і практика забезпечення якості педагогічної освіти у зарубіжних країнах» (2020-2022 рр.).

Ключові доповіді інтернет-семінару 2021 року:

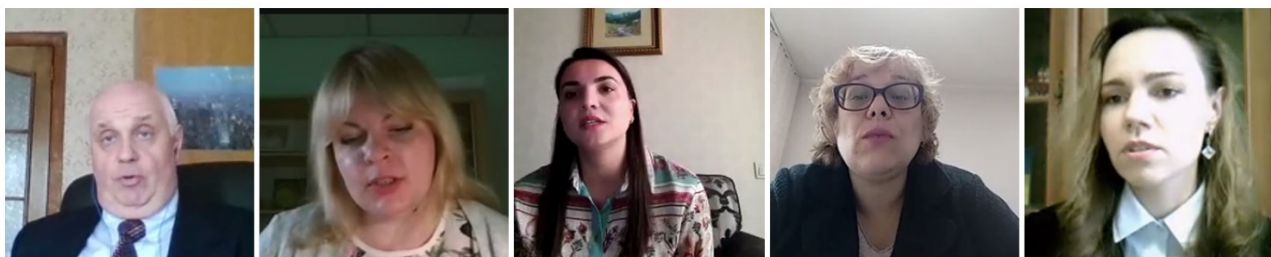
- *Наталія Авшенюк*, доктор педагогічних наук, старший науковий співробітник, завідувач відділу зарубіжних систем педагогічної освіти і освіти дорослих Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України, член Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти, «Акредитація як дієвий механізм забезпечення якості вищої педагогічної освіти: міжнародний вимір»;

- *Ярослав Пилинський*, кандидат філологічних наук, провідний науковий співробітник відділу зарубіжних систем педагогічної освіти і освіти дорослих Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України, «Сучасні механізми забезпечення якості педагогічної освіти та контролю за якістю викладання у США»;

- *Людмила Дяченко*, кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник відділу зарубіжних систем педагогічної освіти і освіти дорослих Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України, «Особливості забезпечення якості підготовки вчителів у Німеччині»;

- *Маріанна Марусинець*, кандидат філологічних наук, старший науковий співробітник відділу

зарубіжних систем педагогічної освіти і освіти дорослих Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України, «Забезпечення якості у закладах вищої освіти Австрії»;

- Катерина Годлевська, кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник відділу зарубіжних систем педагогічної освіти і освіти дорослих Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України, «Моніторинг якості вищої освіти: досвід Угорщини»;

- Надія Постригач, кандидат біологічних наук, старший науковий співробітник, старший науковий співробітник відділу зарубіжних систем педагогічної освіти і освіти дорослих Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України, «Проблеми та виклики у процесі забезпечення якості вищої освіти в Туреччині»;

- Катерина Скиба, доктор педагогічних наук, професор кафедри германської філології та перекладознавства Хмельницького національного університету, «Розвиток різних видів мовленнєвої комунікативної діяльності в умовах онлайн навчання».

Захід традиційно завершено жвавою дискусією між учасниками семінару щодо подальших наукових розвідок у галузі порівняльної професійної педагогіки. Усі учасники гарантовано отримують сертифікат про участь. За результатами роботи семінару щорічно видається збірник тез доповідей.

Учасники семінару мають нагоду висвітлювати актуальні проблеми вітчизняної та зарубіжної

освіти у науковому часописі «Порівняльна професійна педагогіка», який внесено до категорії «Б» Переліку наукових фахових видань України.

Діяльність Центру порівняльної професійної педагогіки, як осередку неформальної освіти і професійного розвитку, а також проведення щорічного науково-методологічного семінару «Розвиток порівняльної професійної педагогіки у контексті глобалізаційних та інтеграційних процесів» зорієнтовано на започаткування та розвиток нових напрямів міждисциплінарних досліджень, створення умов для наукової творчості, удосконалення професіоналізму, розвиток професійної компетентності здобувачів наукового ступеня доктора філософії, науково-педагогічних працівників, вчителів закладів загальної середньої освіти.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України. (2011-2021). *Центр порівняльної професійної педагогіки*. <http://ipood.com.ua/centr-porivnyalno-profesijno-pedagogiki/>

Хмельницький національний університет. (2021). *Х Міжнародний науково-методологічний Інтернет-семінар «Розвиток порівняльної професійної педагогіки у контексті глобалізаційних та інтеграційних процесів»*. <https://angl.khnu.km.ua/page.aspx?r=2&p=20210513>

Хмельницький національний університет. (2021). *Центр порівняльної професійної педагогіки*. <https://angl.khnu.km.ua/page.aspx?r=3&p=4>

Президія Національної академії педагогічних наук України. (2021, 18 березня). *Про заходи НАПН України з відзначення 30-річчя Незалежності України (1-2/4-53)*.

DEVELOPMENT OF COMPARATIVE PROFESSIONAL PEDAGOGY IN THE CONTEXT OF GLOBALIZATION AND INTEGRATION PROCESSES

Nataliia Avsheniuk

DSc in Education, Senior Researcher, Head of the Foreign Systems of Pedagogical and Adult Education Department, Ivan Ziaziun Institute of Pedagogical and Adult Education of the National Academy of Educational Sciences of Ukraine, Kyiv, Ukraine

Natalya Bidyuk

DSc in Education, Professor, Head of the Department of Foreign Language Education and International Communication, Khmelnytskyi National University, Khmelnytskyi, Ukraine

Abstract. Since 2012, the Center for Comparative Professional Pedagogy of the Khmelnytskyi National University and Ivan Ziaziun Institute of Pedagogical and Adult Education of the National Academy of Educational Sciences of Ukraine has been hosting the International Scientific and Methodological Seminar "Development of Comparative Professional Pedagogy in the Context of Globalization and Integration Processes" in cooperation with UNESCO Chair "Lifelong Professional Education of the XXI century" of NAES of Ukraine. The seminar is a cyclical event that serves as an effective platform for exchanging and discussing the results of pedagogical research in the comparative dimension. Its purpose is to promote the development of comparative professional pedagogy as a scientific field and discipline in Ukraine. Representatives of higher education institutions of Ukraine and abroad, in particular Poland, Germany, USA, are systematically involved in the international seminar.

Keywords: comparative professional pedagogy; comparative pedagogical research; Internet seminar; globalization and integration processes in education.

Дата публікації: 3 листопада 2021 р.